

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ.

ΠΡὸ πολλῶν αἰῶνων χάριτι θεοῦ ἐξέλιπον ἐκ μέσου τῶν χριστιανῶν οἱ ἰουδαίζοντες, ἦγουν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπίστευον μὲν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐνόμιζον δέ, ὅτι οὐ δύναται σωθῆναι, ἐὰν μὴ φυλάξωσι τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου τὰ παρατηρήματα· ἐξέλιπον παντελῶς ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔστεργον τρέφεσθαι διὰ μόνων λαχάνων, ἵνα μὴ ἦ κατὰ παραδρομήν, ἢ κατὰ ἀνάγκην φάγωσι τὰ ὑπὸ τῆς ἰουδαϊκῆς νομοθεσίας ἀπηγορευμένα· ἐπομένως ἐξέλιπον καὶ ὅσοι ὠνείδιζον αὐτοὺς ὡς ὀλιγοπίστους καὶ ἰουδαίζοντας· βλέπομεν ὁμως εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν πολλοὶ μὲν τῶν

χριστιανῶν νηστεύουσι, τινὲς δὲ καταλύουσι τὴν νηστείαν· ἀρὰ γε οὖν ἀρμόζει, ἵνα προβάλλωμεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀποστολικὴν νομοθεσίαν, παραγγέλλοντες καὶ λέγοντες· χριστιανοί, ὅστις ἐξ ὑμῶν οὐ νηστεύει, μὴ ἐξευτελιζέτω τὸν νηστεύοντα; καὶ ὅστις νηστεύει, μὴ κατακρινέτω τὸν μὴ νηστεύοντα; ἀρὰ γε συμφέρει, ἵνα καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν μετὰ ^{Ῥωμ. 14}₃ τοῦ ἀποστόλου· « Ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθιοντα μὴ ἐξουθενείτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν ἐσθιοντα μὴ κρινέτω »; Κἀν ἐξέλιπον ἐκ τῆς τῶν χριστιανῶν ὁμηγύρεως οἱ ἰουδαίζοντες, ὁμως καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις πολλὰ ἀρμόδιον καὶ ὠφέλιμόν ἐστι τοῦτο

τὸ ἀποστολικὸν παράγγελμα· πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ ἄχρι τῆς σήμερον οἱ μὴ νηστεύοντες, ἐξουδενούσι τοὺς νηστευτὰς ὡς ὑποκριτὰς καὶ δεισιδαίμονας· οἱ δὲ νηστευταὶ κατακρίνουσι τοὺς καταλυτὰς τῆς νηστείας ὡς κοιλιοδούλους καὶ παρανόμους· δεύτερον δὲ, ἐπειδὴ τόσον ἀπλώθη καὶ ἐπολυπλασιάσθη ἡ ἁμαρτία τῆς κατακρίσεως, ὥστε οὐ μόνον οἱ νηστεύοντες καὶ μὴ νηστεύοντες κατακρίνουσιν ἀλλήλους, ἀλλὰ πάντες εἰς πάντα καιρὸν, καὶ τόπον, καὶ περίεσιν χωρὶς τινος συστολῆς ἢ ἐλέγχου συνειδήσεως κατακρίνουσι τοὺς ἀδελφούς διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν.

Πόθεν δὲ ἄραγε τόσον εὐκολα πίπτομεν εἰς τὴν ἁμαρτίαν τῆς κατακρίσεως; διὰ τί καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας, ἴγουν τῆς μετανοίας καὶ διορθώσεως τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὡς μάχαιραν δίστομον ἀκονῶμεν τὴν γλῶσσαν κατὰ τῶν ἀδελφῶν; διὰ τί καθὼς ἐγκρατεύεται τὸ στόμα ἀπὸ τῶν τροφῶν, οὐκ ἀπέχει καὶ ἡ γλῶσσα ἀπὸ τῆς κατακρίσεως; διότι ἡ κοινὴ τῆς κατακρίσεως συνήθεια ἔσβεσε τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἔλεγχον· ἐκ τούτου νομίζοντες, ὅτι ἡ κατάκρισις ἢ οὐκ ἔστιν ὄλως ἁμαρτία, ἢ ἔστι τόσον πικρὰ, ὥστε ὡς οὐδὲν λογίζεται αὐτὴν ὁ θεός, πᾶσαν ὥραν κατακρίνομεν τοὺς ἀδελφούς ἀνυποστόλως. Ἐάν τις ἠδύνατο ἐξυπνίσει τὴν συνείδησιν ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου ὕπνου ταύτης τῆς ἁμαρτίας, αὐτὴ ἐλέγχουσα, ἕως ἐτίθει φυλακὴν εἰς τὸ στόμα, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη ἡμῶν, καὶ οὕτως ἔπαυσεν ἡ κατάκρισις· ἀλλὰ τίς ἄλλος δύναται ἀναστῆσαι τὴν συνείδησιν

ἀπὸ τῆς ἀναισθησίας αὐτῆς, εἰμὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ; δὸς οὖν, Κύριε, τὸν λόγον σου ἐν τῷ στόματί μου, ἵνα αὐτὸς κλείσῃ τῶν καταλάλων τὰ στόματα, παραστήσας εἰς αὐτοὺς τῆς κατακρίσεως τὸ βάρος.

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ἀνάγκη ἐστίν, ἵνα περὶ τῆς κατακρίσεως φανερῶσω εἰς ὑμᾶς σύντομα καὶ καθαρὰ πᾶσαν τοῦ θεοῦ τὴν ἀλήθειαν· Ἡ κατάκρισις ἐστὶν ἀδικία καὶ ἀνομία μεγάλη· ἀδικία; ναὶ ἀδικία. Ἀλλὰ ποῖον λέγεις, ἀδικῶ ἐγὼ, ὅταν κατακρίνω; τὸν κατακρινόμενον ἀδικεῖς· ἀλλ' ἐγὼ, λέγεις, οὐδὲ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ σφετερίζομαι; οὐδὲ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ ὑστερῶ αὐτόν, οὐδὲ ἄλλην τινὰ ζημίαν εἰς αὐτόν ἐπιφέρω. Πίπτει λόγος εἰς τὴν συνομιλίαν περὶ τινος προσώπου, ἐγὼ δὲ ἰσορῶ μὲν καὶ περιγράφω τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ, πλὴν οὐ ψεύδομαι, ἀλλὰ λέγω τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ ἔχω σκοπὸν βλάψαι αὐτόν, μάλιστα πολλάκις λυπούμενος, διηγούμαι τι περὶ τῆς τούτου καταστάσεως· τοῦτο οὖν ἐστὶν ἀδικία; Ὅταν ἰστορῆς καὶ περιγράφῃς τοῦ ἀδελφοῦ σου τὰ σφάλματα, καὶ τὴν ἀλήθειαν λέγῃς καὶ οὐκ ἔχῃς σκοπὸν βλάψαι αὐτόν, καὶ λυπῆσαι περὶ τῆς τούτου καταστάσεως· τότε χωρὶς πάσης ἀντιλογίας μεγάλην προξενεῖς εἰς αὐτόν τὴν ζημίαν· διότι ἢ γνωστὰ εἰσιν εἰς τοὺς ἀκροατὰς σου τοῦ ὑπὸ σοῦ κατακρινομένου τὰ ἁμαρτήματα, ἢ ἄγνωστα· εἰ μὲν γνωστὰ, ἀναμνησθεὶς αὐτὰ εἰς αὐτοὺς καὶ ἐπιβεβαιοῖς· εἰ δὲ ἄγνωστα, μανθάνουσιν αὐτὰ ὑπὸ τῆς μαρτυρίας τοῦ στόματός σου· τοῦτο

Παροιμ.
22. 1.

δὲ φθείρει τὴν καλὴν ὑπόληψιν καὶ τὸ καλὸν ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ σου· τὸ δὲ καλὸν ὄνομά σου ἐστὶ προτιμότερον τοῦ πολλοῦ πλούτου. « Ἔστι δὲ, εἶπεν ὁ σοφὸς Σολομών, » αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν, ἢ πλοῦτος » πολὺς »· ἀληθῶς δὲ θησαυρὸς ἀτίμητός ἐστι τὸ καλὸν ὄνομα· ὅστις ἔχει καλὴν φήμην καὶ ὑπόληψιν, εὐκολα εὐοδοῦται εἰς τὰς πραγματείας, προδιδάσκεται εἰς τὰ ἀξιώματα, ἐμπιστεύεται εἰς τὰ βασιλικὰ ὑπουργήματα, προχωρεῖ εἰς πάντα ὑπόθεσιν· τὸν δὲ δυσφημισμένον ἄνθρωπον ἀποστρέφονται πάντες, πάντες καὶ εἰς τὰ λόγια αὐτοῦ ὑποπτέουσι καὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις, καὶ οὐδὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς ὄρκους αὐτοῦ πιστεύουσι. Ταύτην οὖν τὴν ἀδικίαν ποιεῖς εἰς τὸν πλησίον σου, ὅταν αὐτὸν κατακρίνης· ἐξαλείφεις τὸ καλὸν αὐτοῦ ὄνομα, καὶ ποιεῖς αὐτὸν ὑποπτον, καὶ μισητὸν, καὶ ἄτιμον· καὶ σὺ μὲν ταῦτα ποιῶν, νομίζεις, ὅτι οὐδόλως ἀδικεῖς αὐτὸν, οὐδὲ ἀμαρτάνεις· ὁ δὲ δικαιοτάτος θεὸς ἐλέγχει ταύτην τὴν ἀδικίαν, καὶ φοβερίζει σε ὑπὲρ ταύτης τῆς ἀμαρτίας σου, λέγων·

Ψαλ. 49.
19. 10.

« Τὸ στόμα σου, ὦ κατάλαλε, ἐπλέονασε » κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε » δολιότητα· καθήμενος, κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρὸς σου ἐτίθεις σκάνδαλον »· ταῦτα

Αὐτ. 21.

ἔπραξας, ἐγὼ δὲ ἐσιώπησα· « Ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα »· καὶ σὺ μὲν, ἐπειδὴ ἐσιώπησα, ἐστοχάσθης ἀνομίαν, ἤγουν ἐνόμισας, ὅτι εἰμὶ ὁμοίός σοι κακότροπος· « Ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσομαί σοι ὁμοίος »· ἐγὼ

ὁμως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἐλέγξω σε, καὶ παραστήσω τὰς ἀμαρτίας σου ἐνώπιον τοῦ προσώπου σου· « Ἐλέγξω σε, καὶ παραστήσω » κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἀμαρτίας σου ».

Σημειώσατε δὲ, ὅτι ἡ ἀδικία τῆς κατακρίσεως εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται τὸν τῶν ἀπάντων θεόν· διότι ὁ θεὸς ἐστὶν ὁ ποιητὴς καὶ πλάστης ἡμῶν· « Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με » καὶ ἐπλασάν με », ἔψαλλεν ὁ Δαβὶδ. Αὐτός ἐστιν ὁ κριτὴς, καὶ ἐξουσιαστὴς, καὶ βασιλεὺς, καὶ σωτὴρ ἡμῶν· « Ὁ γὰρ θεός μου, ἐκήρυττεν ὁ Ἡσαΐας, μέγας ἐστίν· ἢ 33. 22.

» οὐ παρελεύσεται με Κύριος κριτὴς ἡμῶν· » Κύριος ἄρχων ἡμῶν, Κύριος βασιλεὺς ἡμῶν, » Κύριος οὗτος ἡμᾶς σώσει ». Ἀκούετε, πόσα δικαιοκώματα ἔχει ὁ θεὸς ἐφ' ἡμᾶς, ἀκούετε πόσα συνδέουσι τὸν θεὸν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο αὐτὸς εἶπε· « Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε ». Ὅταν οὖν κατακρίνωμεν τὸν ἄνθρωπον, κατακρίνομεν τὸν πλάσιν, καὶ κριτὴν, καὶ ἐξουσιασὴν, καὶ βασιλέα, καὶ σωτῆρα τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸν δηλονότι κατακρίνομεν τὸν παντοδύναμον καὶ πάνσοφον καὶ πανυπερτέλειον δημιουργὸν τῆς κτίσεως. Ἄνθρωπε, σὺ οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν κρῖναι τὸν δοῦλον ἐνός βασιλέως, ἐνός ἡγεμόνος, ἐνός ἄρχοντος, ἔπειτα ἀνθαδιάζων, κρίνεις, καὶ ἀνακρίνεις, καὶ κατακρίνεις τὸν δοῦλον τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, καὶ βασιλέως τῶν βασιλευόντων, ταῦ ὑψίστου καὶ παντοκράτορος θεοῦ ;

« Σὺ, τίς εἶ, κραυγάζει κατὰ σοῦ ὁ Παῦλος, » ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην » ; Σὺ τίς εἶ ;

ωρ. 14.
4.

πηλός, χῶμα, σκώληξ; Πῶς οὖν μετὰ
 τῆς τολμῆς κρίνεις τὸν ἀλλότριον οἰκέ-
 την, ἢ γουν τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου τὸν δοῦλον;
 Σὺ τίς εἶ; πλήρης ἐλαττωμάτων, πλήρης πα-
 θῶν, πλήρης ἁμαρτιῶν· πῶς οὖν μετὰ τῆς
 αὐθαδείας κατακρίνεις ὡς πταίστην, καὶ
 παραβάτην, καὶ ἁμαρτωλὸν τὸν ἄνθρωπον,
 ὅστις ἐστὶ πλάσμα θεοῦ, ὅστις ἔχει κριτὴν
 καὶ ἐξουσιαστήν, καὶ βασιλέα τὸν ὑψιστον
 θεόν; « Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέ-
 » την »; ἄρα γε οὐκ ἔμαθες, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος
 σήμερον μὲν πίπτει εἰς τὴν ἁμαρτίαν,
 αὔριον δὲ, ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐὰν
 θέλῃ, μετανοῇ, καὶ ἴσταται ἐνώπιον τοῦ
 Κυρίου αὐτοῦ δεδικαιωμένος; οὐκ ἐδιδάχθης,
 ὅτι ὁ θεὸς δύναται ἀναστῆσαι τὸν πεπτω-
 κότα, καὶ δικαιῶσαι τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ
 σῶσαι τὸν ἀπειληπισμένον; οὐκ ἀκούεις τὸν
 Παῦλον διδάσκοντα, καὶ λέγοντα, ὅτι πᾶς
 ἄνθρωπος « Τῷ ἰδίῳ Κυρίῳ γήκει, ἢ πίπτει-
 » σταθήσεται δὲ, δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς
 » στῆσαι αὐτόν ». Ἐὰν οὖν ἐκεῖνος, ὃν σὺ
 εἶδες τὴν χθὲς, ἢ τὴν σήμερον ἁμαρτάνοντα,
 μετενόησεν εὐθύς, ἐκεῖνος ἀθώωθη, καὶ
 ἴσταται ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αὐτοῦ δεδι-
 καιωμένος· « Δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς γῆσαι
 » αὐτόν »· σὺ δὲ κατακρίνεις τὸν ἀθῶον ὡς
 πταίστην, τὸν ἰστάμενον ὡς πεπτωκότα,
 καὶ τὸν δίκαιον ὡς ἁμαρτωλόν. Ὡς πόσον
 μεγάλη καὶ φοβερά ἀδικία ἐστὶ, τῆς κα-
 τακρίσεως ἢ ἁμαρτίας.

Ἄνοιγώ τὸ ἅγιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
 εὐαγγέλιον, παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἵνα μετὰ
 προσοχῆς ἀκούσητε τῆς δικαιοσύνης τὸν

νόμον· « Καὶ καθὼς θέλετε, λέγει, ἵνα Λουκ. 6. 31.
 » ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποι-
 » εῖτε αὐτοῖς ὁμοίως ». Πάντες οὐ μόνον οἱ
 πιστοὶ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄπιστοι μαρτυροῦσιν,
 ὅτι ὁ νόμος οὗτός ἐστι δικαιοσύνη· ὅστις
 οὖν παραβαίνει τοῦτον τὸν νόμον, ἐκεῖνος
 ἀναμφιβόλως ποιῶ ἀδικίαν· τί οὖν λέγεις;
 θέλεις ἄρα γε, ἵνα ὁ πλησίον σου κατηγορῇ
 τὰ ἥθη σου, καὶ κατακρίνῃ τὰς πράξεις
 σου; στέργεις ἄρα γε, ἵνα αὐτὸς λέγῃ
 παρρησία ἐν μέσῳ τῶν συναναστροφῶν,
 ὅτι ὑπάρχεις ἄσωτος, ἢ ψεύστης, ἢ φθονερός,
 ἢ δόλιος, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον; οὐδαμῶς· ἐκ
 τούτου οὖν φανερόν ἐστιν, ὅτι, ὅταν ἀνοίγῃς
 τὸ στόμα σου, καὶ πλέκῃς πᾶσαν κατη-
 γορίαν κατ' αὐτοῦ, τότε παραβαίνεις τῆς
 δικαιοσύνης τὸν νόμον, τουτέστι ποιεῖς
 ἀδικίαν.

Μικρὰν ἁμαρτίαν λογίζονται οἱ ἄνθρω-
 ποι τὴν κατάκρισιν, καὶ ὁμως αὐτὴ ἐστὶ
 παράβασις πάντων τῶν εὐαγγελικῶν νόμων·
 ἀλλὰ πῶς τοῦτο ἀποδεικνύεται; πολλὰ
 εὐκόλα· διότι ὁ νόμος τῆς ἀγάπης περιέχει
 πάντας τοὺς νόμους· « Ἐν ταύταις ταῖς ματ. 22. 40.
 » δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προ-
 » φῆται κρέμονται »· ἐὰν οὖν ἔχω εἰς τὴν
 καρδίαν μου τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης,
 φύλαξ γίνομαι καὶ πληρωτὴς τοῦ θεοῦ
 νόμου· πλήρωμα οὖν νόμου ἢ ἀγάπη· ἐπο- Ρωμ. 13. 10.
 μένω, ὅταν οὐκ ἔχω τὴν ἀγάπην, τότε
 παραβάτης εἰμι πάντων τῶν τοῦ θεοῦ
 νόμων. Κἂν πάσας τὰς ἄλλας ἀρετὰς
 κατορθώσω, κἂν ἀξιωθῶ πάντων τῶν χα-
 ριμάτων, « Ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν 1. Κορ. 13. 2. 3.

» εἶμι ». Ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφε-
 » λούμαι ». Εἶπατε οὖν, τίς ἀγαπᾷ, καὶ
 κατηγορεῖ; τίς ἀγαπᾷ καὶ κατακρίνει; οὐδείς· ὅστις ἀγαπᾷ, ἐκεῖνος ἐπαινεῖ· ὅστις
 ἀγαπᾷ, ἐκεῖνος δικαιολογεῖ καὶ ὑπερασπι-
 ζεται· ὅστις δὲ μισεῖ καὶ ἐχθρεύεται, ἐκεῖνος
 καταλαλεῖ, καὶ κατακρίνει· ὅστις οὐδεμίαν
 ἀγάπην ἔχει πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἐ-
 κείνος αὐτὸν κακολογεῖ. Οἱ κατάλαλοι οὖν
 εἰσι γυμνοὶ τῆς ἀγάπης· ἔστις οὖν κατα-
 κρίνει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐκεῖνος παραβαί-
 νει πάντας τοὺς θεῖους νόμους· διότι « Ἐν
 » ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς, ἦγουν ἐν
 » ταῖς ἐντολαῖς τῆς ἀγάπης, ὅλος ὁ νόμος
 » καὶ οἱ προφῆται κρέμανται ». Ἀκούετε,
 πόσον μεγάλη ἐστὶν ἡ ἁμαρτία τῆς κα-
 τακρίσεως;

Ἀκούσατε ὁμῶς καὶ τὸ ἔτι περισσότερον.
 Ἀληθῶς οὐδεμίαν ἁμαρτίαν ἐξαλείφει ἡ
 πρόφασις· διότι πρέπον ἐστὶν, ἵνα ὁ θεὸς
 προτιμᾶται πάντων τῶν ἐν κόσμῳ πραγ-
 μάτων, καὶ παντὸς τοῦ κόσμου, καὶ
 αὐτῆς τῆς ἰδίας ἡμῶν ζωῆς· πλὴν ἡ νόμι-
 μος ἀπολογία, καὶ οὐκ ἐξαλείφει τὴν ἁμαρ-
 τίαν, σμικρύνει ὁμῶς τὸ βᾶρος αὐτῆς, καὶ
 τὴν δι' αὐτὴν ὠρισμένην παιδείου· εἴαν
 ἡμεῖς ἡμεθα ἀναμάρτητοι, εἶχομεν τινα
 πρόφασιν καὶ ἀπολογίαν, ὅταν κατακρί-
 νωμεν τοὺς ἀδελφοὺς διὰ τὰ ἑαυτῶν

ἰωβ. 8. 7. ἁμαρτήματα· « Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν,
 εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς κατακρίνοντας
 τὴν ἁμαρτωλὸν γυναῖκα, « πρῶτος τὸν
 » λίθον ἐπ' αὐτῆς βαλέτω »· ἀλλὰ τίς ἐστὶν
 ὁ ἀναμάρτητος; ἀλλ' οὐθεὶς, « Ἐὰν καὶ

» μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς·
 » σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτημάτων ^{Παρρμ. 5. 22.}
 » ἕκαστος σφίγγεται ». Ἐκ τούτου πρεπόντως
 ὁ θεοφόρος ἀπόστολος ἀπεφύσισεν, ὅτι ἡ
 κατάκρισις ἀρπάζει ἀπὸ τοῦ στόματος
 ἡμῶν πάντα λόγον, καὶ ἀπολογίαν, καὶ
 πρόφασιν, καὶ ποιεῖ ἡμᾶς ἀναπολογήτους·
 « Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, λέγει, ὦ ἄνθρωπε, ^{Ρωμ. 2. 1.}
 » πᾶς ὁ κρίνων »· ἀλλὰ διὰ τί τοῦτο; διότι
 ὅταν κρίνω τὸν ἄλλον, κατακρίνω ἑμαυτὸν,
 καθότι καὶ ἐγὼ, ὁ κρίνων τὸν ἄλλον,
 πράττω τὰ αὐτά· « Ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν
 » ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ
 » αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων ». Παραδείγματος
 χάριν, ἐγὼ, ὅστις κυριεύομαι ὑπὸ τοῦ θυμοῦ,
 καὶ κραυγάζω, καὶ ὑβρίζω, καὶ δέρω, κα-
 τακρίνω τὸν ἀδελφόν μου ὡς θυμῶδη, καὶ
 λέγω, ὅτι ἐστὶν ἄξιος κατακρίσεως καὶ
 καταδίκης διὰ τὸν ἀκράτητον αὐτοῦ θυμόν·
 ταῦτα δὲ λέγων, κατακρίνω καὶ ἑμαυτὸν,
 καὶ ἀποφασίζω, ὅτι πρέπει μοι παιδεία
 διὰ τὸν ἀκαταδάμαστον θυμόν μου καὶ
 καταδίκη· διὸ γίνομαι αὐτοκατάκριτος
 καὶ ἀναπολόγητος· « Διὸ ἀναπολόγητος εἶ,
 » ὦ ἄνθρωπε, πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρί-
 » νεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ
 » γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων ».

Μεγάλη δὲ τῶν ἀνθρώπων ἡ παραλογία
 καὶ ἡ πλάνη· ὁ θεὸς ὁ ὑψιστος φανερώς
 καὶ ἐκπεφασμένως ἐνομοθέτησεν, ἵνα μὴ
 κατακρίνωμεν ἀλλήλους· ὤρισε δὲ διὰ μὲν
 τοὺς ἀπέχοντας ἀπὸ τῆς κατακρίσεως
 βραβεῖον, κατὰ δὲ τῶν καταλάλων, τιμω-
 ρίαν ἀνάλογον εἰς τὴν κατάκρισιν· « Μὴ

Ματθ. 7.1. » κρίνετε, εἶπεν, οὗτός ἐστιν ὁ νόμος, ἵνα
 » μὴ κριθῆτε· τοῦτό ἐστι τὸ βραβεῖον·
 » ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε, καὶ
 » ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται
 » ὑμῖν· τοῦτό ἐστιν ἡ τιμωρία· ὁ νόμος
 φανερός καὶ πασίδηλος· « Μὴ κρίνετε·
 Ἡ ἀνταπόδοσις μεγάλη καὶ σωτήριος, ἀ-
 παλλαγὴ ἐστὶ τῆς φοβερᾶς τοῦ θεοῦ κατα-
 κρίσεως· « Ἴνα μὴ κριθῆτε· μὴ κατακρί-
 νης, λέγει, ᾧ ἄνθρωπε, τὸν πλησίον σου,
 ἵνα μὴ σε κατακρίνη ὁ θεός· ἡ τιμωρία
 φρικτὴ· κατάκρισις ἐστὶ θεοῦ· « Ἐν ᾧ γὰρ
 » κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καθὼς σὺ
 κατακρίνεις τὸν ἀδελφόν σου, οὕτω κατα-
 κρίνει σε ὁ θεός· « Καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ με-
 » τρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν, » καὶ κατὰ
 τὸ μέτρον τῆς καταλαλιᾶς σου μετρεῖ ὁ θεός
 τὴν τιμωρίαν σου. Μετὰ δὲ ταῦτα συλλογί-
 ζονται οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἡ κατάκρισις οὐκ ἐστὶ
 νόμου παράβασις, οὐδὲ ὅτι περιμένει τιμωρία
 τοὺς καταλάλους· μετὰ ταῦτα κάθηνται οἱ
 ἄνθρωποι ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ καταλαλοῦσι
 κατὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, καὶ τίθενται
 σκάνδαλον κατὰ τῶν υἱῶν τῆς μητρὸς αὐ-
 τῶν χωρὶς οὐδενὸς ἐλέγχου συνειδήσεως·
 μετὰ ταῦτα οὐδέποτε οὐδὲ μετανοοῦσιν, οὐ-
 δὲ ἐξομολογοῦνται ταύτην τὴν ἁμαρτίαν·
 ποία ἄλλη παραλογία ταύτης παραλογωτέρα,
 ἢ ποία ἄλλη πλάνη ταύτης ἀπατηλωτέρα;

Ἄλλ' ἡ κατάκρισις, λέγεις, γίνεται
 χαλινὸς τῆς ἁμαρτίας· διότι πολλοὶ φοβού-
 μενοι τοῦ κόσμου τὴν κατηγορίαν, ἐγκρα-
 τεύονται ἀπὸ τῶν πονηρῶν πράξεων·
 τοῦτον οὖν τὸν καρπὸν καρποφορεῖ ἡ

κατάκρισις· συστέλλει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ
 τῆς πράξεως τῶν ἁμαρτημάτων· τοῦτο δὲ
 ἐστὶν ἔργον τῷ θεῷ εὐπρόσδεκτον· ἀλλ' ὁ
 τοιοῦτος καρπὸς τῆς κατακρίσεώς σου ἐστὶ
 δυσώδης καὶ σαπρὸς· πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ
 θέλεις ἰατρεῦσαι τὸ κακὸν διὰ τοῦ κακοῦ·
 ὅσοι δὲ ποιοῦσι τὰ κακὰ, ἵνα ἐξ αὐτῶν
 προέλθωσι τὰ ἀγαθὰ, ἐκείνων « Τὸ κρῖμα Ρομ. 3. 4
 » ἔνδικόν ἐστι, » λέγει ὁ θεὸς ἀπόστολος·
 δεύτερον δὲ, ἐπειδὴ οὐδὲν ἀγαθὸν προέρχε-
 ται ἐκ τῆς κατακρίσεως· διότι ὅστις ἀπέχει
 ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, οὐχὶ διὰ τὴν εἰς τὸν
 θεὸν ὑπακοήν, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τῆς
 κατηγορίας τοῦ κόσμου, ἐκεῖνός ἐστι φιλόδο-
 ξος καὶ ματαιόφρων, ἢ δὲ φιλοδοξία καὶ ἡ
 ματαιοφροσύνη οὐκ ἐστὶν ἀρετὴ, ἀλλὰ
 κακία· Ἐ, εἰ ἕως πότε προφασιζόμεθα πα-
 ραλόγους προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις; Τίς Ψαλ. 140.
 παρρησιάζει τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τὰ ἁμαρ-
 τήματα, ἵνα ἐμποδίσῃ τοὺς ἄλλους ἀπὸ
 τῆς ἁμαρτίας; τίς καταξέσει τοῦ ἀδελφοῦ
 αὐτοῦ τὰς πληγὰς, ἵνα ποιήσῃ ἔργον ἀρε-
 στὸν εἰς τὸν θεόν; οὐδεὶς· ὁ κατάλαλος
 κατακρίνει τὸν πλησίον αὐτοῦ ἄλλοτε μὲν
 ὑπὸ τοῦ μίσους νικώμενος, ἄλλοτε δὲ ὑπὸ
 τοῦ φθόνου κυριευόμενος, καὶ ἄλλοτε ὑπὸ
 τῆς ὑπερηφανείας φουσώμενος· πολλάκις δὲ
 κατακρίνει, ἵνα ἀρεστὸς φανῇ εἰς τοὺς ἐ-
 χθρούς τοῦ κατακρινομένου, ἢ τελευταῖον
 κατακρίνει, ὑπὸ τῆς κακῆς συνθηείας ἀνε-
 παιρηθῆτως κινούμενος καὶ ἐφελκόμενος· συμ-
 βαίνει δὲ τοῦτο εἰς αὐτόν, ἐπειδὴ οὐδέποτε
 ἐφρόντισε χαλιναγωγῆσαι τὴν ἑαυτοῦ γλῶσ-
 σαν· Ἀδελφε, εἰάν ὁ ζήλός σε κινή, ἵνα

ἐμποδίσῃς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἡ ἀγάπη σε ἀναγκάξῃ, ἵνα ποιήσῃς ἔργον τῷ θεῷ εὐάρεστον, ἀκουσον τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅστις λέγει σοι· « Ὑπαγε, καὶ » ἔλεγχον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ » μόνου ». Ἀκούεις; οὐχὶ ἀπόντος ἐκείνου, ἀλλὰ παρόντος· οὐχὶ παρόρησία εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν φίλων, καὶ εἰς τὰς ὁμηγύρεις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μυστικὰ καὶ κρυφίως, « Μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ » μόνου ». Νουθέτησον αὐτὸν, καὶ ἔλεγχον τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, μάλιστα ἐὰν ἔχῃς τάξιν προεστῶτος καὶ διδασκάλου, ἐὰν ἔχῃς τὸ δικαίωμα τῆς συγγενείας ἢ τῆς φιλίας· τοῦτό ἐστι ζήλος καὶ ἀγάπη, τοῦτο ἀγαθωσύνη καὶ εὐεργεσία, τοῦτο διόρθωσις τῆς ἁμαρτίας, τοῦτο θυσία εἰς τὸν θεὸν εὐπρόσδεκτος· ὅταν δὲ ἀνακρίνης τὰ ἔργα τοῦ πλησίον σου, καὶ κακολογῆς καὶ κατακρίνης αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, οὐαὶ σοι τότε· τότε ἀρπάζεις τοῦ θεοῦ τὸ δικαίωμα, καταπατεῖς τῆς δικαιοσύνης τοὺς ὄρους, περιφρονεῖς ὅλην τὴν εὐαγγελικὴν νομοθεσίαν· ὅθεν γίνεσαι ὑπόδικος αἰωνίου κατακρίσεως· « Οὐαὶ ἀπώλεια τῷ » ἀδίκῳ, καὶ ἀπαλλοτρίωσις τοῖς ποιῶσιν » ἀνομίαν ».

Κύριε θεέ μου, σὺ ἐπλασας τὴν γλῶσσαν, σὺ ἐδημιούργησας τὰ χεῖλη, σὺ κατεσκεύασας τὸ στόμα, καὶ ἐποίησας αὐτὰ εὐκίνητα, εὐστροφα, λαλητικά· σὺ, πάνσοφε καὶ παντοδύναμε, ἐφύτευσας ἐν αὐτοῖς τὴν

δύναμιν τῆς φωνῆς, τῶν φθόγγων, τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ λόγου, ἵνα διὰ τοῦ λόγου ὑμνολογῶμεν τὰ μεγαλεῖα τῆς θεότητός σου, κηρύττωμεν τῆς πίσεως τὴν ἀλήθειαν, διδάσκωμεν τοὺς θεῖους σου νόμους, νοθεύωμεν καὶ συμβουλεύωμεν ἀλλήλους, καὶ οὕτω γινώμεθα ἄξιοι τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας· ἡμεῖς δὲ οἱ πανάθλιοι ποιῶμεν τὰ ὄργανα τῆς ἀρετῆς, ἐργαλεῖα τῆς κακίας, κινῶντες αὐτὰ πρὸς κατηγορίαν καὶ κατάκρισιν τοῦ πλησίον. Ποία οὖν ἡ ἀπολογία ἡμῶν, ὅταν καθίσης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς; Ἀδελφοί, οὐδεμίαν ἔχομεν τότε ἀπολογία· διότι ὅστις κατακρίνει, ἐκεῖνος γίνεται ἀναπολόγητος· « Διὸ ἀναπολόγητος » εἶ, ὦ ἄνθρωπε, πᾶς ὁ κρίνων »· οὐδεμίαν ἔχομεν ἀπολογία, ἐπειδὴ ὁ θεὸς ἐφάνέρωσεν εἰς ἡμᾶς τὴν κατὰ τῶν καταλάλων θεῖαν αὐτοῦ ἀπόφασιν· « Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι, » εἶπε, κρίνετε, κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ » μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν ». Ὡ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε, σπλαγχνίσθητι, καὶ θές φυλακὴν εἰς τὸ στόμα ἡμῶν, « Καὶ » θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη ἡμῶν », ὅπως ἂν μὴ λαλῇ τὸ στόμα ἡμῶν τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἂν μὴ κατακρίνωμεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, καὶ οὕτως ἀκατάκριτοι φανῶμεν ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ σου βήματος, κατὰ τὸν εὐσπλαγχνικώτατόν σου λόγον, τὸν κηρύξαντα· « Μὴ κρίνετε, ἵνα » μὴ κριθῆτε ».

Mat. 18.
15.

163. 31.
3.

Mat. 7. 1.